Misvisende diagrammer: når grafer snyder

8. klasse · Statistik · mattenemt.dk

Navn: Klasse: Dato:

💡 Eksempel: is-salget

En iskiosk solgte 52 is i juni og 56 is i juli. Plakaten viser diagrammet til venstre. Det til højre er tegnet ærligt fra 0.

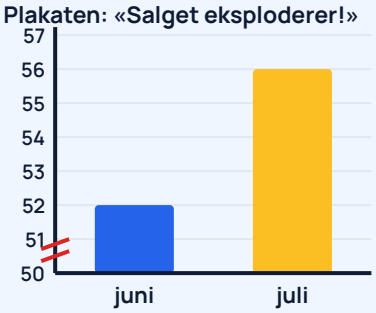

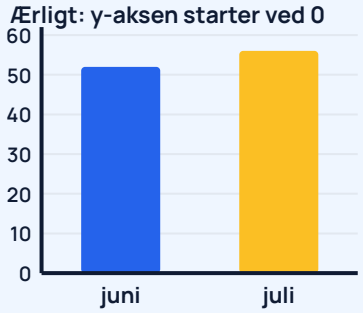

På plakaten starter y-aksen ved 50.
Søjlen for juni er 52 − 50 = 2 høj, søjlen for juli er 56 − 50 = 6 høj.
Juli ser 6 : 2 = 3 gange så stor ud.
Rigtig stigning = 56 − 52 = 4 is
Stigning i procent = 4 : 52 · 100 % ≈ 7,7 %

Svar: Salget steg kun ca. 7,7 %, men plakaten får det til at se ud som 3 gange så meget. **Tjek altid, hvor y-aksen starter.**

✏️ Øv dig

1 Diagrammet viser, hvor mange kroner to klasser samlede ind.

a) Hvor mange gange højere ser søjlen for 8.B ud?

b) Hvor mange procent mere samlede 8.B ind i virkeligheden?

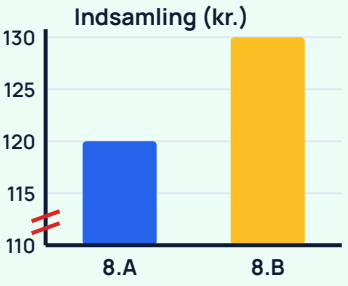

2 Find fejlen i cirkeldiagrammet. Hvad skal procenterne tilsammen give?

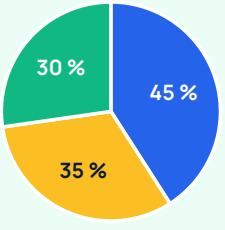

Hvad drikker 8.B til frokost?

© 2026 Mattenemt.dk. Må kopieres til brug i egen undervisning.

3 Se på årstallene under grafen.

a) Hvor mange elever kom der til pr. år fra 2010 til 2015? Og fra 2020 til 2022?

b) Hvorfor ser det ud, som om skolen vokser langsommere til sidst? Tegn med rigtig tidsakse.



4 Et mejeri solgte dobbelt så meget mælk i 2025 som i 2024. Kartonen for 2025 er tegnet dobbelt så høj **og** dobbelt så bred.

Hvor mange gange større ser den ud (areal)? Er det ærligt?

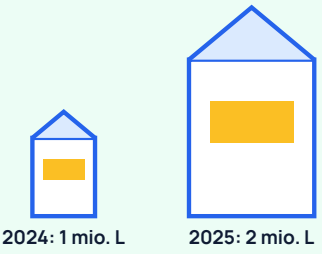

🛠️ Brug det

5

En avis skriver: «Bustaksten eksploderer!» Billetten steg fra 24 kr. til 25 kr.

a) Avisens y-akse starter ved 23,5 kr. Hvor mange gange højere ser 2025-søjlen ud?

b) Hvor mange procent steg prisen?

c) Tegn et ærligt diagram i gitteret.

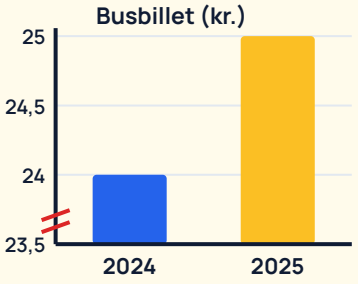



6 Svømmeklubben skriver på plakaten: «Medlemstallet stiger!» og viser kun april til juni.

a) Hvor mange procent steg medlemstallet fra april til juni?

b) Hvor mange procent ændrede det sig fra januar til juni?

c) Er plakaten ærlig? Forklar.

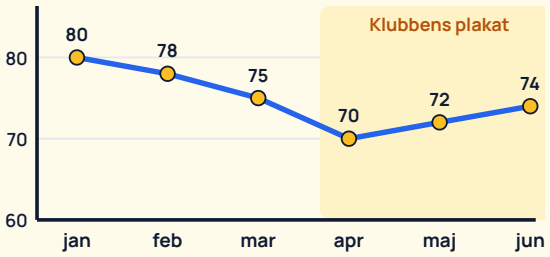

© 2026 Mattenemt.dk. Må kopieres til brug i egen undervisning.

7 På Skovskolen cykler 30 af 50 elever. På Byskolen cykler 90 af 300 elever. En overskrift siger: «Tre gange så mange cykler på Byskolen!»
a) Er overskriften rigtig i antal?
b) Find procenten på hver skole. Hvor cykler flest *i forhold til* antallet af elever?

🚀 Udfordring

8 I 8.C bruger eleverne i gennemsnit 3,1 timer på mobilen om mandagen og 3,4 timer om fredagen.
a) Hvor skal y-aksen starte, hvis fredags-søjlen skal se **dobbelt** så høj ud som mandags-søjlen?
b) Hvor mange procent mere er det i virkeligheden?
c) Tegn både den snydende og den ærlige graf på ternet papir.

9 En graf viser huspriser som terninger. Prisen er fordoblet, og derfor er terningens side gjort dobbelt så lang. Hvor mange gange større ser terningen ud, hvis man tænker på rumfanget? Hvordan burde man tegne den?

10 Find selv et diagram i en avis, en reklame eller på nettet. Tjek: Hvor starter y-aksen? Er afstanden mellem tallene ens? Giver procenterne 100 %? Hvem har lavet diagrammet, og hvad vil de gerne have dig til at tro?

© 2026 Mattenemt.dk. Må kopieres til brug i egen undervisning.